

5- Bismillah ne büyük tükenmez bir kuvvet ne çok bitmez bir bereket olduğunu anlamak istersen

Bismillah ne büyük tükenmez bir kuvvet ne çok bitmez bir bereket olduğunu anlamak istersen şu temsili hikâyeciğe bak, dinle.

Verilecek misalle iki ayrı hakikati anlamaya çalışacağız.

Birincisi: **Bismillah'ın verdiği kuvvet...** Yani insan, kendi namına değil de Allah'ın adına hareket ettiğinde; aczini bırakıp kudrete, korkusunu bırakıp emniyete, yalnızlığını bırakıp ilahî himayeye dayanır.

İkincisi ise: **Bismillah'ın kazandırdığı bereket...** Yani az görünen işlerin çoğalması, küçük sebeplerin büyük neticeler vermesi, sınırlı imkânların rahmetle genişlemesidir.

Bu misal, Bismillah'ın kuru bir söz değil; insana **dayanak veren bir kuvvet**, yaptığı işe de **feyiz veren bir bereket olduğunu**, insanın kendi namına hareket ettiğinde ne kadar aciz, zayıf ve fakir kaldığını açıkça gösterecektir.

“Kuvvet” ve “bereket” denildiğinde, işin ucu doğrudan insana dayanır.

Kuvvet kelimesi insanın aczine, bereket kelimesi insanın fakrına bakar. Çünkü insan zayıftır; gücü yetmez, yükü ağırdır. Düşmanları çoktur, korkuları fazladır.

İnsan fakirdir; elindekiler az, ihtiyaçları ise bitmek bilmez.

Böyle bir insanın ayakta durabilmesi için sırtını dayayacağı bir **kuvvete**, elindekini çoğaltacak bir **berekete** ihtiyacı vardır.

Şöyle ki: Bedevî Arap çöllerinde seyahat eden adama gerektir ki bir kabile reisinin ismini alsın ve himayesine girsin, ta şakilerin şerrinden kurtulup hâcatını tedarik edebilsin. Yoksa tek başıyla hadsiz düşman ve ihtiyacatına karşı perişan olacaktır.

Misalde aynı iki esasa tekrar tekrar işaret edilmesi **çok manidardır**. Zira birinci ifadede

“Ta şakilerin şerrinden kurtulup hâcatını tedarik edebilsin.” kuvvet ve ihtiyaç

açıkça zikredilirken, ikinci cümlede aynı hakikat bu defa **mahrumiyet diliyle** ifade edilir.

“Yoksa tek başıyla hadsiz düşman ve ihtiyacatına karşı perişan olacaktır.” Yani önce nimet gösterilir, sonra nimetsizliğin neticesi hatırlatılır.

İfade	Vurgu Yapılan Cihet	Mana
“Ta şakilerin şerrinden kurtulup...”	Kuvvet	Korunma, himaye, üstün gelme
“...hâcatını tedarik edebilsin.”	İhtiyaç	İhtiyaçların karşılanması, yeterlilik
“Hadsiz düşman...”	Kuvvetten mahrumiyet	Dayanaksızlık, savunmasızlık
“...ihtiyacatına karşı perişan olmak.”	İsteklerden mahrumiyet	Yetersizlik, çaresizlik

İşte böyle bir seyahat için iki adam sahraya çıkıp gidiyorlar. Onlardan birisi mütevazi idi, diğeri mağrur. Mütevazi, bir reisin ismini aldı. Mağrur almadı. Alanı her yerde selamete gezdi. Bir kâtiu't-tarîka rast gelse der: **“Ben filân reisin ismiyle gezerim.”** Şaki def olur, ilişemez. Bir çadıra girse o nam ile hürmet görür. Öteki mağrur bütün seyahatinde öyle belalar çeker ki tarif edilmez. Daima titrer, daima dilencilik ederdi. Hem zelil hem rezil oldu.

Misalin devamında da aynı iki cihet titizlikle muhafaza edilmiştir.

“Bir kâtiu't-tarîka rast gelse der: ‘Ben filân reisin ismiyle gezerim.’ Şaki def olur, ilişemez.” cümlesi **kuvvet cihetine** bakar. Çünkü bir isme dayanmak, himaye ve korunma neticesini doğurur.

“Bir çadıra girse o nam ile hürmet görür.” cümlesi ise açıkça **bereket cihetini** gösterir; zira hürmet görmek, kolaylık ve ikramla karşılanmaktır.

Buna mukabil, **“Öteki mağrur, bütün seyahatinde öyle belalar çeker ki tarif edilmez. Daima titrer.”** ifadesi **kuvvetten mahrumiyet cihetine** işaret eder. Dayanağı olmayanın korkusu daimî olur.

“Daima dilencilik ederdi.” cümlesi ise **bereketten mahrumiyetin** açık bir göstergesidir; çünkü bereket olmayınca ihtiyaçlar çoğalır, el açmak kaçınılmaz hâle gelir.

Yine **“Hem zelil oldu.”** cümlesi **kuvvetten mahrumiyete**,

“Rezil oldu.” cümlesi ise **bereketten mahrumiyete** dikkat çeker. Zira insan korkuya düşerse zelil olur; ihtiyacını karşılayamaz hâle gelirse dilenmekle rezil olur.

Misalin her parçası bu iki hakikat etrafında örülmüştür. Bir reisin ismini alan kuvvet ve bereket bulmuş, nefsine güvenen ise bu kuvveti ve bereketi yitirmiştir.

Üstad Hazretleri bir **belâgat âlimidir**; sözü öyle örer, neticeyi öyle bağlar ki bu misalin **dürbünüyle hakikat insanın burnunun ucuna kadar getirir**. Okuyan, sadece bir hikâye dinlemez; misalin arkasındaki hakikati apaçık görür.